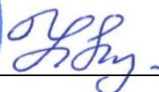

Ministerul Educației și Cercetări al Republicii Moldova
Colegiul Național de Coregrafie

„Aprob”
Directorul Colegiului Național de Coregrafie

09.12.2021

Curriculumul modular

F.04.O.007 Arta actorului II

Specialitatea

21590 Coregrafie

Calificarea

265303 Balerin

Chișinău 2021

Curriculum a fost elaborat în cadrul Proiectului EuropeAid/1333700/C/SER/MD/12

Asistență tehnică pentru domeniu învățământ și formare profesională

În Republica Moldova,

Implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autori:

Bețișor Angela
lector universitar

Aprobat de :

Consiliul metodic-științific al Colegiului Național de Coregrafie

Director

09.12.2021

Recenzenți:

1. Madan Iurie, profesor, grad didactic I, Colegiul Național de Coregrafie
2. Matiușenscaia Irina, profesor, grad didactic II, Colegiul Național de Coregrafie

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>

Cuprins

I.	Preliminarii.....	4
II.	Motivația,utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională.....	4
III.	Competențele profesionale specifice modulului.....	5
IV.	Administrarea modulului.....	6
V.	Unități de învățare.....	6
VI.	Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare.....	10
VII.	Studiu individual ghidat de profesor	10
VIII.	Lucrările practice recomandate.....	11
IX.	Sugestii metodologice.....	11
X.	Sugestii de evaluare a competențelor profesionale.....	13
XI.	Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii.....	15
XII.	Resursele didactice recomandate elevilor.....	15

I . Preliminarii

Cursul *Arta actorului* face parte din ansamblul disciplinelor complementare privind formarea inițială a specialiștilor în domeniu artei coregrafice și teatrale și contribuie la dezvoltarea multilaterală a studenților - coregrafi.

Cursul presupune studierea principalelor etape de dezvoltare a abilităților și tehnicilor actoricești pentru viitorii coregrafi, în scopul definirii personalității artistice prin munca fizică, emoțională și intelectuală a fiecărui student în parte. În cadrul acestei discipline este accentuată importanța identificării și dezvoltării abilităților actoricești și creative ale studenților; este urmărit scopul de a familiariza studenții cu tehnici ale măiestriei actoricești și implementarea acestora în studii plastice și spectacole coregrafice.

Arta este una dintre sursele bucuriei și inspirației, este o modalitate inedită și irepetabilă de exprimare a emoțiilor și a gândirii omenești. Actul spectacular necesită capacitatea de a transpune, de a transforma lucrurile imaginare în realitate; jocul actoricesc presupune o existență reală într-o lume imaginară, în diferite timpuri și spații.

Pe lângă calitățile fizice, un actor trebuie să posede fantezie și imaginație bogată. Astfel, pe parcursul lecțiilor din cadrul disciplinei *Arta actorului* o mare atenție se acordă dezvoltării posibilităților de „a vorbi” prin intermediul mișcărilor, plasticii, gestului, a poseda psihotehnica, a crea chipul scenic veritabil.

Curriculumul este adresat studenților ciclului I de învățământ superior, specialitatea *Coregrafie* și prezintă un cadru de referință în organizarea procesului de învățământ la această specialitate.

II. Motivația, utilitatea modului pentru dezvoltarea profesională.

Coregrafia este sinteza a 3 arte: muzicală, coregrafică și dramatică. De aceea, o importanță deosebită o au psihotehnica interioară, simțul tempo-ritmului, atenția scenică, competențe și abilități care se formează la studenți în baza cursului *Arta actorului*.

Obiectivul general al cursului este acumularea aptitudinilor și deprinderilor necesare pentru interpretarea artistică în scenă și pregătirea studenților pentru munca independentă privind crearea imaginii scenice, prin intermediul mijloacelor expresive ale artei coregrafice.

Obiectivele specifice ale cursului:

- posedarea cunoștințelor de bază în domeniul artei teatrale;

- stimularea imaginației creative și utilizarea tehnicilor de dans în interacțiune cu elementele de bază ale măiestriei actoricești pentru a crea și reda o imagine/personaj/stare prin dans;
- educația expresiei corporale, abilitatea de a asculta muzica și de a transpune mesajul prin acțiune scenică;
- formarea unei corelații armonioase dintre acțiunea scenică și mijloacele expresive specifice artei coregrafice;
- educarea spiritului de echipă pentru realizarea unei lucrări artistice colective.

Sarcina cursului constă în studierea de către studenți a elementelor de bază ale tehnicii actoricești, prin exerciții de *atenție, memorie, concentrare, imaginație etc.*, și aplicarea acestor cunoștințe în crearea caracterului scenic.

Astfel, prima cerință a sistemului educației actorului după K. Stanislavskii „în condițiile vieții rolului și în plina analogie cu ea, este logic, consecutiv de a gândi, de a vrea, de a tinde, de a acționa”... Pentru a acționa cu gândirea în dans și în viață, cu simțul chipului creat în concordanță cu caracterul și dezvoltarea liniei muzicale, actorul trebuie să posede elementele tehnicii interioare actoricești (psihotehnicii): atenția scenică, imaginația, evaluarea faptelor, aprecierea faptului, comunicarea scenică, încrederea în sine și în partener etc. Posedarea acestor elemente este necesară pentru valorificarea abilităților de coregraf și redarea acțiunii scenice prin mișcări de dans.

Cursul *Arta actorului* are o strânsă legătură cu toate disciplinele de specialitate și permite aprofundarea cunoștințelor și abilităților artistice ale studenților în crearea caracterului scenic al personajului interpretat în spectacolul coregrafic.

III. Competențele profesionale specifice modului

CS1 Să cunoască elementele de bază ale măiestriei actoricești;

CS2 Să posede abilități de înțelegere a textelor dramatice în vederea analizei caracterelor/chipurilor scenice ale personajelor;

CS3 Să posede abilități de aplicare a cunoștințelor teoretice în practică prin utilizarea stilisticilor de interpretare actoricească;

CS4 Să manifeste o gândire independentă în raport cu caracterul scenic propus, cu jocul actoricesc, actul spectacular;

CS5 Să poată comunica informații despre reprezentanți celebri din domeniul artei coregrafice, teatrale, regizorale și metodele lor de lucru;

CS6 Să poată utiliza tehnologiile informaționale în procesul de colectare a unor date

privind sarcinile propuse;

CS7 Să posede vocabular teoretic de specialitate;

CS8 Să formateze deprinderi de utilizare a cunoștințelor teoretice în comunicarea scrisă și orală.

IV. Administrarea disciplinei

Semestrul	Numărul de ore			Modalitatea de evaluare	Numărul de credite	
	Total	Contact direct				Lucrul individual
		Prelegeri	Practica			
IV	60	-	30	30	Examen	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Relația scenică și evaluarea faptului		
UC1. Comunicarea ca proces de menținere a relațiilor între parteneri.	1.1 Procesul de transformare a obiectului corelarea acestuia cu atenția creatoare. 1.2 Două momente ale transformării obiectului. Două forme de atitudine scenică. 1.3 Condițiile comunicării: -obiectul -scopul -mijloace de comunicare -modalitățile de adaptare la comunicare.	A.1 Familizarea cu circumstanțele propuse pentru crearea celor doua forme de atitudine scenică: -până la începutul piesei -pe parcursul vieții scenice. A.2 Exersarea comunicării cu partenerul (in circumstanții propuse). A.3 Exersarea modalităților de adaptare la comunicare. A.4 Analizarea posibilităților de comunicare scenică (prin analiza fragmentelor spectacolelor coregrafice și dansului de acțiune).

UC2. Adevărul scenic	2.1 Educația adevărului scenic. 2.2 Studii. 2.3 Improvizații.	A.5 Cunoașterea noțiunii despre <i>adevăr scenic</i> . A.6 Exersarea studiilor cu diferite sarcini. A.7 Improvizația . A.8 Justificarea comportamentală și psihologică.
2. Lucrul actorului asupra rolului		
UC 3. Analizarea materialului propus pentru un rol.	3.1 Analiza operei dramatice/scenariului. 3.2 Analiza personajului. 3.3 Valorificarea personajului în acțiune.	.A.9 Informarea (lecturi ale textelor dramatice). A.10 Caracterizarea personajului. A.11 Analizarea imaginii psihologice și fizice a personajului. A.12 Selectarea plasticii expresive, corespunzătoare caracterului scenic al personajului.
UC4. Memoria emoțională. Asociații.	4.1 Memoria afectivă privită ca material de creație pentru coregrafi. 4.2 Amintiri emoționale (asociații). 4.3 Redarea scenică a senzațiilor, sentimentelor.	A.13 Analiza diferitor stări emoționale. A.14 Identificarea emoțiilor. A.15 Crearea șirului de asociații. A.16 Exersarea expunerii plastice a stării emoționale.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr.crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practica/seminar	
1.	Relația scenică și evaluarea faptului.	30	-	15	15

2.	Lucrul actorului asupra rolul.	30	-	15	15
	Total	60	-	30	30

VII. Studiul individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Relația scenică și evaluarea faptului.			
1. Studierea notelor de curs 2. Documentarea	Referate	Prezentarea . Demonstrarea.	Săptămâna 1-5
2. Lucrul actorului asupra rolul			
1. Realizarea unor sarcini sau situații de problemă 2. Elaborarea unor produse, procese în mod individual sau în grup.	Studii practice,montări Materiale pentru seminare	Analiza. Relatare. Prezentare. Raport de evaluare.	Săptămâna 6-15

VIII. Lucrările practice recomandate

Pentru disciplina *Arta actorului* se sugerează următoarele conținuturi detaliate:

1. Discutarea posibilităților încarnării principiilor sistemului Stanslavski în întruchiparea imaginii scenice de către un dansator.
2. Vizionarea și apoi analiza și discutarea celor mai reușite interpretări ale personajelor în contextul operelor de artă coregrafică(Romeo și Julieta, Spartacus, Carmen, Giselle, Coppelia, Lacul lebedelor, Precățiuni inutile etc...)
3. Discutarea și analiza particularităților școlii actoricești ale lui Cehov și Meyerhold.

IX. Sugestii metodologice

1. Cu privire la formele de organizare a instruirii

Specificul cursului și particularitățile repartizării orelor pe unități de învățare determină și demersul didactic.

Cursul este unul aplicativ și conține o varietate de activități practice. Tematica lecțiilor practice este strict legată cu consecutivitatea studierii diferitor tipuri de tehnici și procedee artistice conform unităților de învățare a disciplinei. Pe lângă lecțiile de grup în planul de studii sunt prevăzute lecții individuale cu profesorul.

De regulă, lecțiile individuale se aplică pentru studierea temelor cu grad înalt de dificultate. Pentru studierea disciplinei date este necesară clasa coregrafică.

2. Cu privire la metode didactice:

Ideea-cheie a metodologiei propusă în curriculumul dat constă în promovarea învățării centrate pe student – activitatea de construire individuală a cunoașterii; subiectul ce informează, selectează, apreciază, analizează, compară, clasifică, transferă, descoperă, rezolvă, concluzionează etc. Cu alte cuvinte, studentul realizează demersuri constructiviste în măsura în care profesorul să se asigure ca procesul de predare-învățare-evaluare nu se rezumă la furnizarea de informații (ce să învețe), ci sprijină/îndrumă studentul să învețe (cum să învețe) și să gândească, exersându-și competențele de gândire superioară.

Cursul *Arta actorului* include două tipuri de lecții: practice și teoretice.

Pe parcursul *orelor teoretice* studenții vor fi familiarizați cu noțiunile *arta actorului*, *regia spectacolului*, rolul acestora în arta teatrală și coregrafică, despre particularitățile specifice ale acestora și interdependența acestor arte, precum și legătura acestor noțiuni cu arta coregrafică. Baza metodologică pentru studiul acestui curs este sistemul renumitului regizor și teoretician rus K.S.Stanislavski despre arta teatrală și educarea abilităților artistice.

Orele practice de măiestrie actricească vor fi destinate procesului de identificare și dezvoltare a abilităților artistice și actricești ale studenților, pregătirea acestora pentru interpretarea rolurilor artistice prin acțiune scenică și dans. Studenții vor cunoaște și aplica legitățile de bază ale artei actricești, elementele tehnice de interpretare și redare a caracterelor scenice, vor învăța să exteriorizeze emoțiile și să aplice metode tehnice, prin intermediul cărora vor reda prin dans conținutul textului dramatic sau al partiturii muzicale în diverse forme.

În cadrul orelor de curs la această disciplină studenții vor aplica practic cunoștințele obținute prin montarea unor lucrări dramatice și coregrafice în baza operelor dramatice, muzicale,

plastice. Astfel studenții le vor fi propuse pentru studii diverse tematici și sarcini de îndeplinit, precum:

- Să fie familiarizați cu elementele artei actoricești, legitățile tehnicii interioare și exterioare ale actorului; metodele contemporane și metode de lucru asupra rolului;
- Să posede fantezie pronunțată, simțul compoziției și al formei artistice;
- Să demonstreze abilități de expresivitate plastică;
- Să exprime acțiuni, idei, gânduri prin mișcări plastice;
- Să simtă tempo-ritmul, să exprime mizanscene prin dans;
- Să posede abilități de lucru individual asupra conceperii compoziției coregrafice;
- Să posede abilități de documentare și însușire, în mod individual, a literaturii de specialitate.

Cunoștințele obținute în cadrul orelor de *Arta actorului*, completate cu cunoștințele și abilitățile dezvoltate în cadrul altor discipline de specialitate, vor permite studentului să îndeplinească criteriile necesare pentru crearea și redarea caracterelor scenice în spectacole coregrafice/dramatice.

Pentru predarea-învățarea modului în cauză se recomandă utilizarea următoarelor metode de învățare:

Nr.crt.	Unitatea de învățare	Metode de învățare	
		Practica	Individual
1.	Relația scenică și evaluarea faptului.	• Explicația • Povestire • Descoperire	• Exercițiul • Analiza • Demonstrație
2.	Lucrul actorului asupra rolul	• Exercițiul • Demonstrație • Conversație didactică	• Exercițiul • Analiza • Demonstrație

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Activitatea de evaluare în cadrul disciplinei *Arta actorului* se va axa pe trei tipuri de evaluare:

Evaluarea inițială – la începutul studierii cursului sau/și începutul studierii unor teme din curriculum

Evaluarea curentă/formativă – pe parcursul studierii temelor din curriculum, de regulă în cadrul lecției de evaluare.

Evaluarea sumativă/finală – se va realiza la finele studierii unor module, la finele semestrelor și finele anului de învățământ.

Pentru evaluare vor fi aplicate atât metode orale, cât și evaluarea practică. Notarea se va realiza în conformitate cu Regulamentul respectiv în vigoare. Evaluarea va fi orientată spre aprecierea competențelor formate la cursul predat, iar itemii vor fi elaborați în conformitate cu obiectivele generale și de referință.

- A. *Evaluarea periodică*: răspunsuri în cadrul orelor practice și seminare, lucrare de control pentru teorie, exerciții practice
- B. *Evaluare finală*: Evaluarea calității muncii se va face prin sistemul de notare de la 1 la 10 și printr-un punctaj raportat la creditele transferabile ca formă de evaluare a cantității muncii. Creditele exprimă activitățile depuse la orele de curs, lucrări practice și activități individuale ale studenților.

Forma de evaluare finală este examenul practic.

C. Criterii de apreciere:

Nota 10/A este acordată pentru:

- cunoașterea conținuturilor teoretice stipulate de curriculum (91% – 100%);
- demonstrarea la nivel înalt al competențelor practice de redare a tehnicilor măiestriei actoricești la sarcinile propuse;
- crearea și redarea caracterelor scenice în conformitate cu textul dramatic, opera muzicală sau plastică etc.;
- îndeplinirea cerințelor la cel mai înalt nivel.

Nota 9/B este acordată pentru:

- cunoașterea conținuturilor stipulate de curriculum (81% - 90%);
- îndeplinirea cerințelor la nivel mediu;
- aptitudini dezvoltate;
- oferirea soluțiilor practice standart pentru sarcinile propuse.

Nota 8/C este acordată pentru:

- cunoașterea conținuturilor stipulate de curriculum (71% - 80%);
- îndeplinirea cerințelor la nivel satisfăcător;
- dificultate la oferirea soluțiilor practice standart pentru sarcinile propuse.

Notele 7/D și 6/D sunt acordate pentru:

- cunoașterea conținuturilor stipulate de curriculum în proporție de 66% - 70% și, respectiv, 61 - 65% ;
- îndeplinirea parțială a cerințelor la nivel satisfăcător, cu greșeli;
- dificultate la oferirea soluțiilor practice standart pentru sarcinile propuse.

Nota 5/E este acordată pentru:

- cunoașterea conținuturilor stipulate de curriculum (51% - 60%);
- îndeplinirea cerințelor minime, cu lacune, a sarcinilor propuse
- dificultate sporită la oferirea soluțiilor practice standart pentru sarcinile propuse.

Notele 4/X și 3/F sunt acordate pentru:

- cunoașterea conținuturilor stipulate de curriculum în proporție de 31% - 40%;
- nu cunoaște prevederile teoretice și practice de bază ale disciplinei;
- nu posedă aptitudinile relevante pentru acest curs.

Notele 2/F și 1/F sau *nesatisfăcător* sunt acordate pentru:

- cunoașterea materiei în proporție de 0 - 30%;
- neîndeplinirea sarcinilor propuse;
- emiterea unor idei, informații greșite privind conținuturile curriculare;
- imposibilitatea de a formula ideea, de a exprima gânduri, reda caractere.

Evaluarea studenților se va face și în baza următoarelor criterii:

- gradul de identitate a răspunsului cu tema propusă; argumentarea ideilor emise;
- originalitatea și calitatea soluțiilor găsite pentru sarcinile practice propuse;
- gradul de cooperare cu profesorul;
- încadrarea în termeni prevăzuți pentru îndeplinirea curriculumului;
- frecvența la ore.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

Cerințele față de sălile de curs:

Material didactic, proiector, calculator conectat la internet.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

1. Станиславский К.С. *Работа актера над собой : работа над собой в творческом процессе переживания. Дневник ученика*/К. С. Станиславский.-СПб.:Прайм-Еврознак, 2010.
 2. Анульев С.И. *Сценическое пространство и выразительные средства режиссуры*. Изд-во: КемГУКИ (Кемеровский государственный университет культуры и искусств), 2010.
 3. Кипнис, М. Ш. *Актерский тренинг : более 100 игр, упражнений и этюдов, которые помогут вам стать первоклассным актером*/Михаил Кипнис.-М. : АСТ ,2009.
 4. Чехов, М. *Путь актера* / М. Чехов. – Москва: АСТ, 2009.
 3. Гиппиус, С.В. *Тренинг развития креативности. Гимнастика чувств*. СПб.: Речь, 2001.
 4. Гончаров А.А. *Поиски выразительности в спектакле*. - М.: Искусство, 1984.
 5. Гончаров Н.М. *Режиссерские уроки Станиславского*. - М.: Искусство, 1958.
 6. Захава Б.Е. *Мастерство актера и режиссера*. - М.: Искусство, 1978.
 7. Корогодский З.Я. *Режиссер и актер*. - М.: Сов. Россия, 1967.
 8. Кристи Г.В. *Воспитание актера школы Станиславского*. - М.: Искусство, 1978.
 9. Кристи Г.В. *Основы актерского мастерства*. - М.: Сов. Россия, 1970.
 10. Немеровский А. *Пластическая выразительность актера*. - М.: Искусство, 1988.
 11. Немирович-Данченко В.И. *Театральное наследие*. - Т.1. -М.: Искусство, 1990.
 12. Рапопорт И.М. *Работа над собой*. - М.: Госкультпросветиздат, 1947
 13. Станиславский К.С. *Работа над собой*. - М.: Искусство, 1985.
 14. Станиславский К.С. *Собрание сочинений: в 8-ми т.* - М.: Искусство, 1954.
 15. Чехов М.А *Об искусстве актера* // Чехов М.А. Литературное наследство. М, 1986.
 16. Andersen P. A., *Limbaul trupului*, Editura Teora, București, 2006
 17. Appia A., *Opera de artă vie*, Editura UNITEXT, București, 2000
 18. Badian, S., *Expresie și improvizație scenică*, IATC, București, 1977
 19. Chiriță, G., *Funcția formativă a activităților corporale*, Editura Sport-Turism, București, 1977
 20. Corraze, J., *Les communications non-verbales*, PUF, Paris, 1980
 21. Ifrim, M., *Antropologie motrică*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1986
- Stanciu, Carmen, *Teatru-Dans. U*